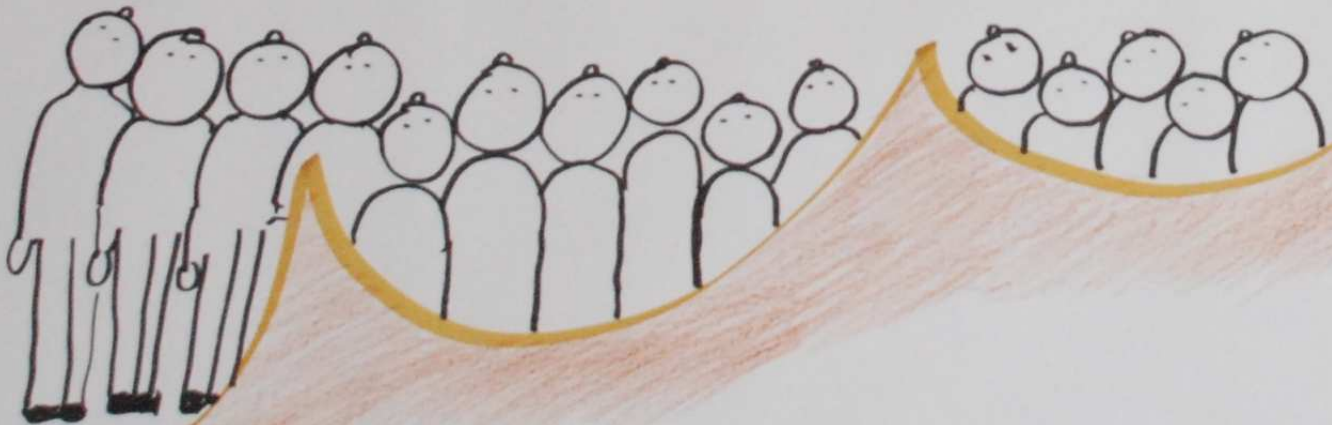

Katalog fra workshoppen

Den kompetente borger

HOVEDSPØRGSMÅL:

HVORDAN KAN ET ØGET
SAMARBEJDE MELLEM
FOLKEOPLYSNINGEN &
FOLKEBIBLIOTEKERNE
SIKRE DEN ENKELTE
BORGER STØRRE
MULIGHED FOR PERSON-
LIG & UDDANNELSES-
MÆSSIG UDVIKLING ?

Indhold

Indhold	3
Forord	4
Om workshoppen	5
Arbejdsmetoden på dagen	5
Dagens opgave	5
Dagens resultat.....	6
Det sker efter workshoppen	6
Videnspolitik	7
Videnspolitik nationalt.....	7
Videnspolitik kommunalt	7
Partnerskaber	9
Partnerskabsaftale.....	9
Fælles rum	10
Borgerne	11
Konkrete inddragelsesredskaber.....	11
Konkrete samarbejdsfelter.....	13
Fælles kommunikation	13
Aktivt medborgerskab og offentlig debat	13
Social ulighed	14
Realkompetencebevis	15
Deltagerliste	17

Forord

16. marts 2010 mødtes godt 40 strategiske ledere og innovationsmedarbejdere for at udvikle muligheder for samarbejde mellem folkeoplysning og folkebiblioteker i fremtiden. De fremmødte, som repræsenterede bl.a. folkeoplysningen, biblioteker og kommunale interessenter, udviklede idéer, identificerede barrierer og fik et kendskab til hinandens områder. Der blev på dagen arbejdet med emner og idéer, som hver især bidrog til at besvare workshoppens hovedspørgsmål. Idéerne fra dagen er bearbejdet og samlet i det følgende. En grafisk facilitator illustrerede processen i dagens løb, og billeder herfra indgår i kataloget.

Workshopen blev arrangeret som en del af projektet "Den kompetente borger – Fremtidens samarbejde mellem folkeoplysning og biblioteker". Projektet, der er støttet af Styrelsen for Bibliotek og Medier som projekt af overbygningskarakter, har til formål at kortlægge samarbejdsmuligheder men også at identificere eventuelle barrierer for et samarbejde.

Det er et årelangt samarbejde mellem folkeoplysningen og Hovedbiblioteket i Århus, der har resulteret i udviklingsprojektet. Udgangspunktet for projektet er en holdning om, at det er givtigt for områderne at samarbejde, og at vi i Århus gerne vil motivere til, at samarbejde mellem områderne også bliver udbygget i andre byer og på landsplan.

Projektet "Den kompetente borger – Fremtidens samarbejde mellem folkeoplysning og biblioteker" realiseres i et samarbejde mellem VUC Århus, Lærdansk Århus, FO Århus, FOF Århus, Folkeoplysningssamvirket samt Borgerservice og Biblioteker.

Yderligere information kan findes på www.denkompetenteborger.dk eller ved at kontakte projektleder Louise Overgaard fra Hovedbiblioteket på mlog@aarhus.dk

Om workshoppen

Arbejdsmetoden på dagen

Dagen var tilrettelagt som en heldagsworkshop med en 'open space' tilgang, hvor det var deltagerne selv, der var med til at fastsætte, hvilke emner de fandt det væsentligt at belyse og diskutere. Fra arrangørernes side var fremsat et hovedspørgsmål, som udgjorde rammen for dagen.

Dagen var arrangeret omkring tre slot med gruppearbejde. Det første slot var en idégenereringsfase, hvor grupperne skabte de idéer, der skulle arbejdes med resten af dagen. Efter første slot samlede og systematiserede deltagerne idéerne og emnerne. Herudfra blev samlet ti overordnede emner. I andet og tredje slot blev der arbejdet mere i dybden med de overordnede emner. Det vil sige, at hver af de udfoldede idéer blev behandlet mindst to gange, og at hver deltager arbejdede i dybden med to emner. I hvert af de to slot kunne deltagerne vælge mellem fem emner. Nogle af emnerne var så populære, at grupperne blev delt i to, og derfor blev der flere dybdegående besvarelser af nogle af emnerne.

Efter de tre slot blev der afholdt en fernisering, hvor deltagerne kunne diskutere de forskellige idéer, komme med forslag til de forskellige grupper samt suge inspiration til sig.

Dagens opgave

Styregruppen havde på forhånd opstillet et hovedspørgsmål:

Hvordan kan et øget samarbejde mellem folkeoplysningen og folkebiblioteker sikre den enkelte borger større mulighed for personlig og uddannelsesmæssig udvikling?

Desuden var der opstillet en række perspektiver, som helst skulle tænkes ind i dagens arbejde. Perspektiverne var:

- *Hvad gør det særligt for emnet, at biblioteker og folkeoplysning samarbejder om det?*
- *Hvilke handlinger kunne foretages nationalt – på strategisk niveau og på konkret niveau?*
- *Hvilke handlinger kunne man foretage lokalt – på strategisk niveau og på konkret niveau?*
- *Hvilke store aktiviteter kunne man forestille sig og hvilke små?*
- *Hvordan kan vores perspektiver, betragtninger og idéer bruges i store byer og i små byer, i centralt beliggende byer og i udkantsområder?*
- *Hvordan kan vores perspektiver, betragtninger og idéer bruges i samarbejde mellem store og små udbydere af voksenundervisning og biblioteker?*

Dagens resultat

På dagens fernisering blev der præsenteret 13 plancher med idéer og overvejelser. Nogle idéer er meget konkrete, andre mere abstrakte, nogle lokalt forankrede og andre kræver national handling. I det følgende er workshoppens udkomme bearbejdet og inddelt i fire overordnede emner:

Videnspolitikken er den mest omsiggribende idé, fordi det kræver handlinger på flere niveauer, men det vurderes også at være det initiativ, som for alvor kan sætte skub i et anderledes fremtidigt samarbejde.

Partnerskaber – hvordan, hvorfor og i hvilken udformning. Arbejdet med partnerskaber kan tænkes helt konkret fra institution til institution, men kan også tænkes som krav fra nationalt niveau. Det vurderes, at partnerskaber kan være metoden til at udvikle områderne og samtidig dæmme op for uhensigtsmæssig konkurrence.

Borgerne eller brugerne er et helt essentielt udgangspunkt for, at folkeoplysningen og folkebibliotekerne kan have noget at samarbejde om og med. Det er spørgsmålet om, hvordan vi kommer i kontakt med borgerne, involverer borgerne og skaber tilbud for nye borgergrupper. I biblioteksverdenen har man i flere år arbejdet med brugerdreven innovation. Erfaringen herfra kunne med fordel overføres til samarbejdet mellem områderne, eftersom i hvert fald dele af brugergrupperne er de samme.

I afsnittet "Konkrete samarbejdsfelter" er samlet de nedslag på snitflader og konkrete idéer, som er så konkretiserede, at de ikke kan samles under de overordnede emner. Nogle kræver national handling, mens andre kan realiseres i forskelligt omfang, i lokale varianter, men også i nationale varianter.

Det sker efter workshoppen

Workshoppen er en del af et projektarbejde, og i den forbindelse vil der blive foretaget en række handlinger, som relaterer sig direkte til dette projekt:

- Offentliggørelse af to artikler.
- Udvalgelse af to cases, som projektets partnere vil gå mere i dybden med.
- Udarbejdelse af en model for, hvordan der kan samarbejdes mellem områderne.
- En samlet rapport, som offentliggøres på projektets hjemmeside i oktober 2010.

Herudover er der efter workshoppen påbegyndt en planlægning af en konference for områderne med videnspolitik som hovedemne.

Videnspolitik

Videnspolitikken er det emne, der blev diskuteret på workshoppen, som har de største implikationer og kræver flest handlinger på såvel nationalt som lokalt plan og både fra politisk side og fra aktørsiden. Udarbejdelse af en videnspolitik synes også at være det initiativ, der blev drøftet på dagen, som vil kunne "rykke mest" ved, hvordan områderne kan og skal samarbejde i fremtiden. Det skyldes, at en samling af de uformelle "vidensproducenter" under ét vil bidrage til en profilering og styrkelse af såvel folkeoplysningen som folkebibliotekerne både nationalt og lokalt. Som en mere samlet enhed vil folkeoplysningen og folkebibliotekerne stå stærkere på læringsarenaen, uhensigtsmæssig konkurrence vil imødegås grundet øget dialog og fælles udviklingsplaner, og der kan sikres bedre tilbud til borgerne.

I workshoppens tredje slot arbejdede to grupper med emnet med henholdsvis en national og en kommunal optik:

Videnspolitik nationalt

Hvordan sikrer man et nationalt fokus på lokale videnspolitikker?

Gruppen ønsker, at det skal være lovpligtigt for kommunerne at udfærdige en videnspolitik. Formålet med lokale videnspolitikker skal set fra national side være at sikre, at alle forbund, biblioteker og andre tilknyttet videnspolitikken vil samarbejde om fælles mål, hvorved man kan skabe tilbud til alle borgere, understøtte socialt udsatte og skabe en fælles demokratisk base i samfundet. Set fra borgernes synsvinkel vil et politisk krav om udarbejdelse af videnspolitikker i kommunerne være gavnligt, fordi borgerne får bedre tilbud lokalt på grund af en øget koordinering mellem områderne.

For at få handling på landspolitisk niveau vil det være nødvendigt at engagere såvel politikere som de implicerede områder. Derfor har gruppen identificeret næste skridt til at være en fælleskonference, hvor områderne skal drøfte mulighederne på området samt udarbejde modelprojekter, hvor der i forskellige kommuner arbejdes med, hvordan en videnspolitik kan se ud.

Videnspolitik kommunalt

Hvordan kan man organisere en lokal videnspolitik?

Videnspolitikken skal omfatte kommunalt finansierede institutioner som biblioteker, folkeoplysningsforbund, daghøjskoler, folkeuniversitet og evt. ungdomsskole, musikskoler og ungdomsklubber. Desuden skal der indgås partnerskaber med gymnasier, skoler, dansk som 2. sprog, VUC, universiteter m.m.

Videnspolitikken skal styres af et vidensudvalg bestående af organisationsrepræsentanter. Gruppen har drøftet, hvilken placering vidensudvalget skal have, men det vil være afhængigt af den enkelte kommunes organisering – gruppen har drøftet, om et århusiansk vidensudvalg skal være på niveau med folkeoplysningsudvalget eller skal placeres i kulturforvaltningen.

En kommunal videnspolitik kan ifølge gruppen medføre flere uformelle læringsmiljøer og kan give mere politisk bevågenhed og status, hvorved området bliver styrket.

Gruppen har identificeret, at det vil blive meget vanskeligt at afgrænse, hvilke institutioner der lokalt skal være omfattet af videnspolitikken. Udfordringen bliver at gøre området så tilpas afgrænset, at folkeoplysningen og folkebibliotekerne får den ønskede vægt i politikken, men den skal samtidig være så bred, at politikerne lokalt kan se fordelene ved en sådan politik, og at den ikke bliver så snæver, at der opstår stor modstand fra de parter, der ikke bliver inddraget i politikken. Gruppen foreslår, at videnspolitikken skal rumme den uformelle og ikke-formelle læring.

Partnerskaber

I spændingsfeltet mellem folkeoplysningen og folkebibliotekerne er der på nuværende tidspunkt fokus på koordinering af udviklingsplaner, aktivitetskalendere m.m. I rapporten "Folkebibliotekerne i vidensamfundet" anbefales det, at *"der i kommunerne iværksættes et samarbejde mellem folkebiblioteker og oplysningsforbund om sammen at sikre den bedst mulige udnyttelse af kommunens ressourcer til livslang læring. Gennem dialog og konkrete aftaler mellem de to områder kan der opnås en bedre effekt af den fælles læringsindsats"*¹. Opfordring til en sådan anbefaling er bl.a. kommet fra KL og fra Danmarks Biblioteksforening og Dansk Folkeoplysningsråd i fællesskab.

"Folkebibliotekerne i vidensamfundet" anbefaler desuden bibliotekerne at indgå forpligtende partnerskaber. I arbejdet med en revidering af folkeoplysningsloven er der kommet fokus på, at der er forhold på områderne, som skaber en skæv konkurrence. Indgåelse af partnerskaber synes at kunne modvirke en sådan skæv konkurrence, fordi partnerskaber skaber kendskab mellem områderne og kan føre til koordinering af aktiviteterne.

Workshoppen blev afholdt i den kontekst, og ikke uventet arbejdede en del grupper derfor med, hvordan koordinering og partnerskaber kan etableres. Der er lokale eksempler på udarbejdede håndfæstninger, samarbejdsaftaler og lokalefællesskaber. At arbejde med partnerskabsindgåelse kan således gøres på flere niveauer: fra videnspolitik over nationale anbefalinger og kommunale aftaler til helt lokale aftaler i mere eller mindre standardiseret form.

Gruppearbejderne vedrørende partnerskabsdannelse kan overordnet deles i to områder: Første område fokuserer på selve partnerskabsaftalen, og andet område arbejder med det at have fælles rum.

Partnerskabsaftale

Grupperne påpeger, at samarbejde, koordinering og brugerindflydelse kan styrkes via partnerskabsaftaler. Men de understreger også nødvendigheden af at lave en klar grænsedragning og rollefordeling mellem områderne samt at skabe fælles visioner. En gruppe foreslår, at der skabes fælles udviklingsplaner, som bl.a. indbefatter en politisk forankring mellem områderne ved, at biblioteket repræsenteres i folkeoplysningsudvalget.

Grupperne har arbejdet på to niveauer. På formelt niveau er der identificeret et behov for at få et krav om, at der skal indgås formelle partnerskabsaftaler med lokal gyldighed. De formelle partnerskabsaftaler vil både gavne de implicerede institutioner og borgerne, idet det vil skabe bredere og bedre udbud, det vil give større overskuelighed både for borgerne og for institutionerne, og endelig vil en styrkelse af området også betyde en større politisk bevågenhed. Gruppen påpeger, at det kan blive en hindring for indgåelse af for-

¹ Folkebibliotekerne i vidensamfundet, marts 2010, s. 13.

melle partnerskaber, hvis områderne lukker sig om sig selv på grund af bekymring for eget område.

På konkret niveau er identificeret, hvad en håndfæstning skal indeholde. Det skal være en formel aftale med fælles visioner mellem områderne, aftaler om mødestruktur og om brug af hinandens lokaler. Men der skal også medtænkes fælles PR og fælles indsatsområder både i forhold til indhold og målgrupper. Gruppen påpeger, at et samarbejde vil skabe flere, bedre og billigere tilbud for borgerne. Realiseringsudfordringerne er identificeret til at være forskellige økonomiske forhold og kulturforskelle mellem områderne. For at imødegå disse udfordring skal næste skridt være at sikre dialogen ved at skabe mødefora. Denne gruppe vedhæftede Odsherreds håndfæstning som bilag – den kan findes på <http://www.denkompetenteborger.dk/page/dansk-inspiration>.

Fælles rum

Nogle grupper arbejdede med emnet fælles rum. Visionen er, at områderne ved at skabe fælles rum kan favne bredere, skabe tilbud til flere og nye brugergrupper, og rummet kan udgøre fundamentet for samarbejdet. Det giver også større mulighed for at nå ud til borgerne, hvor de er, samtidig med at man skaber centrale mødesteder. Der er fremkommet en række forslag til fælles rum:

- centralt kompetencecenter
- decentrale rum á la tupperware-modellen
- et mobilt rum
- et virtuelt rum.

Udfordringer ved at skabe fælles rum er identificeret til at være faglige barrierer, der skal forceres, kulturforskelle som skal samstemmes, og at der skal findes fælles ressourcer.

Londons Idea Stores og Mindspots Spotmobil kan muligvis være inspirationskilder.

En anden gruppe har arbejdet med et væksthuse for viden og læring. Væksthuset skal realiseres som et samarbejde mellem en lang række aktører f.eks. oplysningsforbund, biblioteker, miljøorganisationer, kunstnere, forfattere, forvaltninger etc. Idéen er at skabe et center, som med læring og viden i centrum, skal udbyde en række forskellige tilbud (oplevelser, digitale tilbud, services med det talte ord og med det skrevne ord i fokus etc.). Formålet med væksthuse er, at borgerne kan opnå forskellige uformelle kompetencer, fordi der i de tilbudte services konstant vil være fokus på, hvordan man tilegner sig kompetencer, og hvordan man formidler kompetencerne videre.

Borgerne

Udgangspunktet for arbejdet med at finde og kortlægge borgerne og deres behov stammer dels fra biblioteksprojekter om brugerdreven innovation (f.eks. brugbrugerne.dk) og dels fra det faktum, at vi kender vores brugere men ikke vores ikke-brugere; hvem er de, hvor er de, hvad kan de, hvad vil de og hvordan når vi dem? Hvilke kompetencer vil borgerne gerne udvikle, og hvad vil de gerne mødes om?

En gruppe påpeger, at der på nationalt niveau er behov for at skabe en fælles afdækning af behov og kompetencer i befolkningen. Afdækningen skal bruges til at identificere målgrupper og på baggrund heraf udvikle metoder og redskaber, som nemt kan tilpasses målgrupper og aktører i kommuner, lokalområder og boligområder. Det er vigtigt, at det udarbejdede materiale er praktisk anvendeligt i flere sammenhænge og på flere niveauer.

Styrken ved, at områderne går sammen om at lave kortlægningen, identificeringen og metodeudviklingen, er, at viden kan indsamles på tværs af sektorer, fordi vi arbejder med de samme målgrupper, og at vi derfor kan spare ressourcer ved at løfte i flok. Et kortlægnings- og udviklingsarbejde kan afstedkomme bedre og mere målrettede tilbud både for eksisterende brugere og for nye brugergrupper, og dermed får såvel formidlingsinstitutionerne som kommunerne en væsentlig gavn af initiativet. Som barrierer for realiseringen af idéen identificeres finansiering. Men det skal også sikres, at formidlingsinstitutionerne har en interesse for at videndele, og at områderne har en fælles tolkning af undersøgelsen.

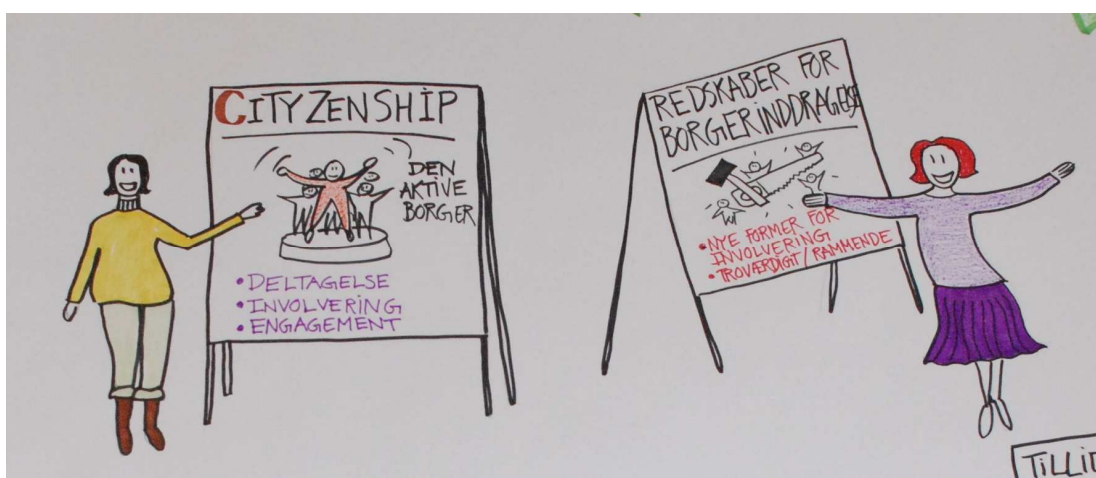
Grupperne har identificeret de næste skridt i forhold til kortlægningsarbejdet til at kunne gå to veje: enten skal der skabes en top-down proces med nedsættelsen af et landsdækkende arbejdsudvalg eller en bottom up proces, hvor der skabes lokale kommunale modelprojekter. Derudover skal eksisterende undersøgelser kortlægges og eventuelle nye brugerundersøgelser skal koordineres.

Konkrete inddragelsesredskaber

En anden gruppe har arbejdet med, hvordan man udvikler konkrete inddragelsesredskaber. Inddragelsen skal dels bruges til at forbedre vores tilbud ved at inddrage brugerne i udviklingen af dem, men udgangspunktet er også, hvordan vi kan motivere og dygtiggøre borgerne til at være aktive i samfundsdebatten. Gruppen påpeger dermed, at inddragelsen ikke alene er servicefremmende men også demokratifremmende, fordi væsentlige emner kan gøres til samtalestof på nye måder.

Gruppen understreger nødvendigheden af, at de udviklede metoder og redskaber skal være troværdige og ramme borgerne dér, hvor de er. For at favne bredt skal der arbejdes med forskellige udtryksformer (fysisk, virtuelt, teater, spil), og der skal gives plads til borgeres forskellighed. Gruppen opremser følgende til inspiration: "Havnen på spil", demokratisk rum i Frederikshavn, Århusmodellen for borgerinddragelse, kampagnen "Respekt, Dialog og Tolerance".

Gruppen mener, at en ny og øget borgerinddragelse vil afstedkomme større politisk bevågenhed i forhold til områderne, at flere borgere bliver motiverede til at deltage i debatter og demokratiske beslutningsprocesser, og at der vil blive truffet bedre og mere kvalificerede beslutninger. Næste skridt er identificeret til at være udformningen af et idékatalog og et inspirationskatalog samt et arbejde med best practice.

Konkrete samarbejdsfelter

Blandt resultaterne fra workshoppen blev der arbejdet med en række konkrete samarbejdsfelter, som kan udføres i både stor og lille skala.

Fælles kommunikation

En gruppe har arbejdet med, hvordan og på hvilke platforme områderne kan skabe en fælles kommunikation. Motivationen for at skabe fælles kommunikation er at få brugeren i centrum ved at sikre, at brugeren henvises til mer-information, når brugeren søger viden. F.eks. at en bruger, som søger efter et spansk-kursus på aftenskolens hjemmeside, henvises til spansk litteratur, som er tilgængeligt på biblioteket. Brugeren vil altså få lettere adgang til information, og det bliver en kontekstbestemt information.

Gruppen opremser følgende forslag til fælles kommunikation:

- Kanalsamarbejde à la klimakanalen, som blev etableret i forbindelse med klimatopmødet.
- Enkeltarrangementer "tagges", så de bliver søgbare på alle institutionernes hjemmesider – en gensidig service.
- Infogalleri i byrummet (storskærme med fælles indhold). Der skal være indhold fra alle folkeoplysende institutioner, og skærmene skal være synlige f.eks. i banegårdscentre, Bilka etc.
- Gensidig udlevering af "reklame-materiale" – f.eks. uddeling af litteraturlister ved foredrag, folkeoplysningsshop på bibliotekerne.
- Fælles kampagner som "Digitale Danmark E2012", "Sundhed", "Klima", selvvalgte emner. Alternativt koordinering mellem kampagner.

Gruppen identificerer, at der både kan være tekniske og økonomiske udfordringer med at gøre IT-systemerne compatible. Samtidig kan bekymring for egen institution og konkurrence mellem områderne og institutionerne fungere som en hæmsko.

Gruppen påpeger, at næste skridt i arbejdet med at skabe fælles kommunikation er, at relevante organisationer skal inviteres til samarbejde, at der skal skabes et aftalegrundlag, og at der opstilles en række nyhedskriterier.

Aktivt medborgerskab og offentlig debat

Flere grupper har påpeget, at et samarbejde mellem områderne skal sikre et aktivt medborgerskab. Der skal arbejdes med at involvere og engagere den enkelte borger, og dermed styrke demokratiet og det lokale engagement. Derfor skal der fokuseres på, hvordan folkeoplysningen og bibliotekerne sammen kan blive debatskaber og formidler af offentlige og kommunale emner i bred forstand gennem fælles arrangementer, tiltag, konkurrencer, debatter etc. Det skal ske i et samarbejde med andre relevante aktører som f.eks. interesseorganisationer, kommunale forvaltninger og debattører. Eksempler kan være:

klimadebatter både i skolerne, på biblioteket, i aftenskolen og i det offentlige rum, debatter om byudvikling. Som inspirationskilde påpeger en af grupperne den århusianske kampagne "Respekt, Dialog og Tolerance", som involverede en række samarbejdspartnere og både indeholdt stand up shows, en essaykonkurrence, formidling i det offentlige rum, udarbejdelse af undervisningsmateriale og en debat i byrådssalen.

Folkeoplysningen og folkebibliotekerne skal dels sammen fastsætte temaer og planlægge forløb, som skal sættes op i flere fora, dels skal der sikres rum for dialog med borgerne og en åbenhed over for emne- og temaforslag / efterspørgsel fra borgerne. Såvel borgerne som kommunerne får gavn af samarbejdet, fordi et samarbejde mellem områderne kan bevirke, at ressourcerne udnyttes bedre, at man kan påtage sig nye opgaver og arbejde med nye emner. Samtidig vil man have flere ressourcer til at nå ud til flere målgrupper, hvorved oplysning kan nå ud til flere borgere.

For at sætte et sådant samarbejde op, skal der laves aftaler mellem parterne om, hvem der har hvilke roller i samarbejdet, der skal skabes tillid og kendskab mellem parterne og fastlåste traditioner skal nedbrydes. Samtidig skal der identificeres oplagte emner, som kan bruges til at prøvekøre samarbejdet, og der skal laves en beskrivelse af, hvilke formidlingsmuligheder og reklamemuligheder folkeoplysningen og folkebibliotekerne hver især råder over.

Social ulighed

Motivationen for at arbejde med emnet social ulighed er, at hverken folkeoplysningen eller folkebibliotekerne er dygtige nok til at understøtte de udsatte grupper i landet. Derfor bør områderne i et samarbejde fokusere på at skabe større social kapital i samfundet ved at satse på at skabe tilbud for udsatte målgrupper.

For at nå de socialt udsatte kan der f.eks. arbejdes med realkompetencer eller handlekompetencer, at have fælles udgående aktiviteter dér, hvor borgeren er, at der skabes demokrati-processer, hvor der arbejdes med et moderne medborgerbegreb og med brugergenereret indhold, nye og alternative partnerskaber. Desuden kan der arbejdes med at sikre stabilitet og faglig succes samt understøttelse af livsovergange.

En gruppe har arbejdet med, hvordan man kan få mere fokus på en specifik målgruppe – nemlig de udsatte unge / unge uden uddannelse. En handleplan i forhold til de udsatte unge kan se således ud:

Fase 1: Afklaring af bl.a. begreberne social kapital, "setting" og empowerment. Afholdelse af en konference, hvor 3. part og politikere også involveres.

Fase 2: En konceptudvikling, hvor mål og succeskriterier fastsættes. Målgrupperne skal inddrages i denne fase.

Fase 3: Pilotprojekter, hvor der afprøves cases, indsamles erfaringer, evalueres og udvikles modeller. I denne fase skal samarbejdsaftaler og finansieringsplanerne for det videre forløb på plads.

Fase 4: Indsatserne køres ind og sættes i drift.

Fase 5: På baggrund af de foregående faser skal den nye viden i tale, og der skal ske en genafklaring af begreberne.

Et sådant samarbejde mellem folkeoplysningen og folkebibliotekerne identificeres til at gavne såvel de unge og dermed overordnet samfundet, og det vil derudover gavne de involverede institutioner. For at lave samarbejdet er der visse udfordringer i forhold til andre aktører på området f.eks. produktionsskoler, UUV og ungdomsuddannelserne – det drejer sig således om at få dem involveret godt i arbejdet. En anden udfordring er finansieringsmulighederne, og om samarbejdet vil skabe konflikter mellem forskellige politikområder.

Ved ferniseringen fremkom forslag om, at man:

- lader sig inspirere af, hvad der sker på Nørrebro Bibliotek
- arbejder med mentorordninger
- sørger for at få kendskab til "street life"
- afkoder målgruppen i forhold til de negative oplevelser, som de har haft med systemet
- husker at tage lange og seje træk – det er ikke et område eller en problematik, der kan løses over night i projektform.

Realkompetencebevis

Realkompetenceområdet er komplekst, og i sin nuværende form ser det ikke ud til at fungere efter hensigten, fordi det ikke er særlig mange borgere, der får foretaget en realkompetencevurdering. Motivationen for at diskutere emnet på workshoppen har bl.a. været Styrelsen for Bibliotek og Mediers opfordring til, at der i arbejdet med at udvikle samarbejdet mellem folkeoplysningen og folkebibliotekerne fokuseres på, hvordan "*folkeoplysningen og bibliotekerne kan samarbejde om at synliggøre og dokumentere den uformelle og dannelsesbaserede viden, dvs. realkompetencerne*"².

En gruppe påpeger nødvendigheden af, at borgerne kan få et bevis for deres uformelle kompetencer. Folkeoplysningen og folkebibliotekerne kan sammen blive bedre til at støtte borgerne i afklaringen og dokumentationen af ikke-formelle og uformelle kompetencer.

Det understreges, at lovgivningen er ugenenskuelig, så det er et svært felt at operere i for de forskellige aktører. Gruppen ønsker mere overskuelighed og større klarhed over, hvilke parter (formelle uddannelser, uformelle uddannelsesudbydere, arbejdsmarkedet, biblioteker etc.), der har hvilke roller. F.eks. opfordres der til, at arbejdsmarkedets parter

² Styrelsen for Bibliotek og Medier – Udviklingstiltag af overbygningskarakter: Model for samarbejde mellem folkebibliotekerne og folkeoplysningsforbundene.

bliver involveret mere i området. Gruppen ønsker også, at realkompetence-området bliver lettere tilgængeligt og dermed mere anvendeligt for forskellige borgergrupper.

Deltagerliste

Agnethe Nordentoft, udviklingskonsulent, DFS
Allan Blok, fagkonsulent, FOF Gentofte
Arne Gundersen, seniorrådgiver, ABM-udvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum
Bernhard Trier Frederiksen, sekretariatsleder, NETOP
Britta Bitsch, chef for lokalbibliotekerne, Borgerservice og Biblioteker
Carsten Lykke, forstander, FOF Århus
Charlotte Lorenzen, forstander, Studieskolen
Charlotte Stoltenberg, publikumschef, Hovedbiblioteket
Claus Jørvang, skoleleder, Ældresagen
Dorthe Lykke Olesen, organisationskonsulent, LOF
Egon Poulsen, repræsentant i Folkeoplysningsudvalget, Århus
Erling Hagemann, Københavns Kommune, Kultur- og Fritidsforvaltningen
Finn Nevel, konsulent, Dansk Oplysningsforbund
Henrik Kock, sekretariatsleder, Århus Ungdommens Fællesråd
Ingeborg Bach, afdelingsleder, Lærdansk Århus
Jakob Heide Petersen, kontorchef, Styrelsen for Bibliotek og Medier
Jytte Bræmer, bibliotekschef, Bibliotekerne i Fredericia Kommune
Karsten Bernstein, bestyrelsesmedlem LOF-Øresund, Folkeoplysningsudvalget
Karsten Bruun, Skoleleder for BOF, repræsentant i folkeoplysningsudvalget
Kirsten Boje, chefkonsulent, Kultur- & Fritidsforvaltningen, København
Knud Schulz, chef for Hovedbiblioteket, Borgerservice og Biblioteker
Lene Hartig Danielsen, chef for Borgerservice, Borgerservice og Biblioteker
Lone Aunbjerg, sekretariatsleder, Folkeoplysningssamvirket Aalborg
Madeleine Wirenfelddt, leder i FOF Gentofte
Margit Johansen, integrationskonsulent, Borgerservice og Biblioteker
Marie Larsen, programansvarlig, Folkeuniversitetet
Michel Steen-Hansen, direktør, Danmarks Biblioteksforening
Morten Pedersen, sagsbehandler, Sport og Fritid, Århus Kommune
Otto Juhl Nielsen, direktør, FOF
Per Steen Hansen, bibliotekschef, VIA University College
Peter Hansen, bibliotekschef, Norddjurs Biblioteker
Poul Henrik Glasius, skoleleder, AOF, København
Rolf Hapel, forvaltningschef, Borgerservice og Biblioteker
Signe Langtved Pallisgaard, projektleder, Gentofte Bibliotekerne
Steffen Hartje, sekretariatschef, Fritid og Samfund og Folkeoplysnings-samvirket
Stig Grøntved Larsen, udviklingskonsulent, Gentofte Bibliotekerne
Thomas Angermann, udviklingschef, Gentofte Bibliotekerne
Thorkild Holm Pedersen, bibliotekschef, Frederikshavn Kommunes Biblioteker
Torben Dreier, skoleleder, Frit Oplysningsforbund FO Århus
Troels Vestergaard, sekretariatschef Hovedbiblioteket